No. 1851. VRIJDAG den 3. Januarij No. 2.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE en STADS-COURANT

ALGEMEEN ADVERTENTIEBLAD.

KENNISGEVING.

Burgemeester en Wethouderen der stad Utrecht brengen bij deze ter kennis der belanghebbenden, dat de rekeningen, met de daarbij behoorende bescheiden, ten laste van gemelde Stad, zoo wegens gedane leverancien en verrigte werkzaamheden in den jare 1850, aan openbare werken, als ten behoeve der verdere Stedelijke administratie, of uit welken anderen hoofde zulks zoude mogen zijn, voor den 1. Februarij aanstaande ter Kamer van Financien, ten Stadhuize zullen behooren te worden ingediend.

Utrecht den 2. Januarij 1851.

Namens Heeren Burgemeester en Wethouderen voornoemd,

L. A. A. RAM.

De gagaerde Sergeant van het leger in Oost-Indië *Jean Angelsberg* wordt opgeroepen zich ter Secretarie dezer stad te vervoegen voor den 7. Januarij aanstaande, tot het afhalen van ten zijnen behoeve ingekomen stukken.

Utrecht 31. December 1850.

Ter Ordonnantie van Heeren Burgemeester en Wethouderen der Stad Utrecht.

W. G. v. DIJK, L. S.

ITALIE.

ROME 20 December.

Na dat de staatkundige gevangenen van den Engelenburg naar de gevangenis van St. Michel zijn vervoerd, hebben de Fransche troepen den Engelenburg bezet. Bij deze verplaatsing is Zaterdag reeds een gevangene ontkomen, die waarschijnlijk den volgenden dag te Civita Vecchia met eene Fransche stoomboot is vertrokken. Het is de heer *Offreduzzi*, een der republikeinsche commissarissen voor het kwartier Trastevere, die sedert verscheidene maanden gevangen zit, als beschuldigd bij het ombrengen van 6 priesters in het klooster San Calisto, gedurende de belegering van Rome, tegenwoordig te zijn geweest. Uit alle tot heden tegen hem ingebragte bewijzen is gebleken, dat hij zich tegen het gebeurde in dat klooster heeft verzet, en dat het hem zelfs gelukt is, al de priesters, met uitzondering van zes, uit de moordende handen van *Zambianchi* te redden. Men denkt dat hij zijne vrijheid aan eenige Fransche officieren te danken heeft. Hij is de derde gevangene, die de Franschen uit den Engelenburg hebben laten ontkomen, *Achilli* was de eerste, *Gazolla* de tweede, en *Offreduzzi* de derde.

DUITSCHLAND.

WEENEN 28 December.

Bij de regering is het bevel ingekomen, dat de troepen, welke van het legerkorps in Behemen naar derzelver vorige standplaatsen terugkeeren, in derzelver haardsteden worden terug gezonden.

— Het nieuwe Oostenrijksch toltarief is gereed en naar onderscheidene handelskamers zijn circulairen gezonden, om tot de verkiezing van medeleden voor het Tol-Congres over te gaan. Op dat Congres zal het tarief nogmaals worden behandeld en bekrachtigd.

— In den ministers-raad is besloten, dat een ministerieel besluit niet geldig is zoo het niet door al de ministers onderteekend wordt. Daar het ministerie solidair verantwoordelijk is, moeten de besluiten van allen uitgaan.

WEENEN 30 December.

Men vermoedt, dat de keizer en de koning van Pruissen eene zamenkomst zullen hebben, met er te Dresden.

— Ons mijlievend bestuur heeft in al de Oostenrijksche Staten de monopolie van den tabak ingevoerd. Er zijn vele klagten daartegen ingekomen. Aan de zich alhier bevindende deputatie van tabakshandelaars uit Pesth is den tijd van 4 maanden toegestaan, als wanneer de tabaksregie ook aldaar in werking zal komen.

— De Russische officier *Alexis Paskewitsch* is deze stad gepasseerd, om een brief van den keizer van Rusland aan den paus naar Rome te brengen.

— 5 pCt. $95^1/_2$; $4^1/_2$ pCt. $82^3/_8$; bank. 1146.

FULDA 28 December.

Het Oostenrijksche legerkorps, onder bevel van den generaal *Legeditsch*, 't welk aan de Keurhessische grenzen ligt, heeft bevel ontvangen naar Holstein te trekken. Het districtsbestuur is aangeschreven, dat 20,000 man van dat korps den weg door het district Fulda zal nemen.

— Van de gisteren alhier aangekomene Beijersche troepen is heden een bataillon naar Beijeren terug gekeerd. (*Frankf. Journal.*)

DRESDEN 29 December.

Gisteren avond is de minister president graaf *v. Bulow* als gevolmagtigde bij de conferentie voor Mecklenburg-Schwerin, alhier aangekomen, en tegelijk met den Oostenrijkschen generaal *v. Mensdorff*; deze laatste is heden naar Berlijn vertrokken.

De leden der conferentie alhier hebben zich in 5 commissien verdeeld. De 1e zal behandelen de zaak der hooge Bondsmagt, onder voorzitting van Oostenrijk, de 2de over den werkkring der magt en over de betrekkingen van het Bond en van de afzonderlijke Staten tot elkander. Pruissen zal daarbij voorzitten. De 3de commissie behandelt de stoffelijke belangen, als: handel, inkomende regten en scheepvaart. Beijeren zit daarbij voor. De 4de beraadslaagt over het bonds-geregt. Saksen zit daarbij voor. De 5de over de wijze van beraadslagingen en het voeren der protokollen. Hanover zit daarbij voor.

KASSEL 30 December.

Gisteren avond is de inkwartiering (*die Executions Mannschaft*) bij den opper-burgemeester *Hartwig* met nog 10 man vermeerderd. De raden van de stad, en officieren van de schutterij *Henkel* en *Egyna* hebben ook elk 10 man overtuigingstroepen bekomen. Zij houden staande, dat men de September verordeningen niet kan erkennen.

Uit Marburg is de tijding ontvangen, dat Prof. *Bayerhoffer*, die tot straf 50 man inkwartiering heeft gehad, deze menschen zoo goed heeft behandeld, dat zij in een kroeg den kreet van *Lebe Professor Bayerhoffer!* hebben aangeheven. Ten gevolge van dat feit, zijn de manschappen onmiddelijk van hem afgenomen. De hoogleeraar schijnt met de Duitsche Bondstroepen ook tevreden te zijn, daar hij op nieuw inkwartiering verzocht heeft, ten einde gelijke lasten als zijne medeburgers te dragen. Doch zijn verzoek is hem geweigerd.

BERLIJN 30 December.

Heden morgen had er eene conferentie tusschen den Pruissischen president-minister, den prins *Schwarzenberg* en de voor Sleeswijk-Holstein benoemde commissarissen plaats. Om 12 ure werd er een ministers raad belegd, waarna de president zich naar Charlottenburg bij den koning begaf.

De Sleeswijksche zaak schijnt beslist. De commissarissen begeven zich op hunnen post, om de komst der Oostenrijksche troepen voor te bereiden. De dagbladen spreken van deze daad als eene sedert den 30jarigen oorlog ongehoorde zaak, doch, wel beschouwd is het een voorbode van de verbroedering der Duitsche troepen onderling. Zij trekken door en in elkanders landen en hoofdsteden. Het is het begin van de Duitsche eenheid.

Gisteren gaf de president-minister *v. Manteuffel* aan den prins *v. Schwarzenberg* een diner, aan hetwelk de gezamentlijke medeleden van het ministerie en van het korps diplomatiek tegenwoordig waren.

Prins *Schwarzenberg*, die heden bij den Oostenrijkschen gezant, den heer *v. Prokesch*, het middagmaal houdt, zal des namiddags eene afscheids audientie bij den koning hebben en des avonds met den nachttrein naar Dresden terugkeeren.

BERLIJN 31 December.

Prins *Schwarzenberg* is in den afgeloopen nacht naar Dresden terug gekeerd. De commissarissen voor Sleeswijk-Holstein, de graaf *Mensdorff* en generaal *v. Thumen*, zijn van hier naar de hertogdommen vertrokken. Pruissen en Oostenrijk zullen ook in deze zaak te zamen handelen. Zoo de voorslagen der commissarissen niet worden aangenomen, 't welk te voorzien is, zullen de Pruissen Hamburg bezetten en een Pruissisch-Oostenrijksch legerkorps in de hertogdommen trekken.

FRANKFORT 30 December.

Morgen vroeg om 8 ure verlaat de graaf *v. Schaumburg* met hare kinderen en bedienden onze stad, om naar Kassel, bij den Keurvorst, terug te keeren.

— Uit Strelitz schrijft men van den 29. Dec., dat de amts-regter Dr. *Petermann*, die beschuldigd wordt de vlugt van Prof. *Kinkel* begunstigd te hebben, van zijne ambtsbetrekking is ontzet.

Nopens de vlugt van Pr. *Kinkel* uit het tuchthuis te Spandau is thans alles aan den dag gekomen. Hij is van Spandau naar Strelitz en van daar naar Warnemunde gereisd. Op dezen geheelen weg zijn op elken afstand van twee mijlen vierspannige rijtuigen en nachten gereed gehouden, als wanneer dag, dat hij in dien tijd uit bevrijd werden. Meer dan 100 personen waren daartoe gebruikt. Door Prof. *Kinkel* te Warnemunde aankwam, was het vaartuig, waarmede hij zou vertrekken, nog niet gereed, waarop hij naar Rostock werd gebragt en aldaar 8 dagen verborgen gehouden. Hij vertrok toen als scheepsrenter naar Schotland.

Telegrafische depeches. „*Kassel* 31. *Dec.*

„Het executie-korps van het Oostenrijkschen leger heeft gisteren des namiddags van Fulda naar Sleeswijk-Holstein aangevangen. Het zal in twee kolommen over Thüringen ...

naar Kassel trekken, aldaar den 5. Januarij rustdag houden, en dan over Karlshafen door Hannover marcheren.

Een [illegible] het berigt uit Fulda, en [illegible] zich, dat [illegible] voor kort ondoenlijk scheen [illegible] uitscheiding [illegible]t ten gevolge zou gehad hebben, thans [illegible] zal gebeuren. De beide [illegible] Oostenrijk en Pruissen, die den [illegible] oorlog voorspelden en het zwaard reeds [illegible] gewet, hebben het niet alleen weder in de schede gestoken, maar zijn als groote vrienden te gast bij den Koning van Pruissen [illegible] Keizer van Oostenrijk [illegible] ook een bezoek bij zijnen [illegible] of te Dresden te komen afleggen, waarschijnlijk om hem voor zijne inschikkelijkheid te bedanken.

ENGELAND.

LONDEN 30 December.

Als een bewijs van den spoedigen overtogt uit Amerika dient, dat het schip Asia tijdingen van den 18. Dec. heeft aangebragt. De overtogt is in 10 dagen en 9 uren geschied, de snelste die tot hiertoe gedaan is.

Een bewoner van Californië, *Vallejo* genaamd, heeft aan het N.Amerik. congres een voorslag gedaan, om aan de baai van S. Francisco eene naar hem te noemen stad te stichten. Dit voorstel is goedgekeurd, en zal tot stand komen.

— De New-Yorksche dagbladen deelen mede, dat de secretaris van de schatkist der Vereenigde Staten deszelfs jaarlijks verslag over de finantien des lands bij het congres ter tafel gelegd heeft. Uit dit zeer breedvoerige stuk blijkt onder anderen, dat de oorlog en het vredestractaat met Mexico aan de Vereenigde Staten niet minder dan 217,175,575 dollars gekost hebben, en dat het batig slot, bij de begrootingen dier republiek voor 1851, door gemelden secretaris slechts op 458,997 dollars, tegen 6,604,545 dollars over 1850, geraamd is. Voorts wordt door dien minister op de noodzakelijkheid van eene gedeeltelijke wijziging van het bestaande handelstarief, ter stijving van 's lands schatkist, aangedrongen.

— In Brazilië is de theebouw in de laatste jaren met den besten uitslag bekroond. De meeste planters hebben de helft hunner landerijen met theeboomen beplant. Weldra zal Brazilië de thee aan Europa kunnen leveren. De aldaar groeijende soorten als *Hyson*, zwarte thee, enz., behoeven voor de beste Chinesche thee in kracht en geur niet onder te doen.

— Gec. 3 pCt. 96⅜ à ⅝; ger. 97 à ¼; Rusl. 4½ pCt. 98⅜; Sp. 5 pCt. 17⅝ à ⅞; 3 pCt. 39⅜ à 40; Port. 4 pCt. 34 à 35; Holl. 59; 4 pCt. 90½; Bras. 87 à 89; Mex. 25⅛ à ¼.

FRANKRIJK.

PARIJS 30 December.

Men had heden eene levendige zitting van de wetg. vergadering verwacht, in de meening, dat het door den Minister gevraagd verslag van den heer *Yon* ter tafel zou komen. Veel nieuwsgierigen hadden daarom plaats genomen; de zitting is echter rustig voorbijgegaan. Het verdrag van handel en scheepvaart met Sardinië is aangenomen, en de zitting daarop tot Donderdag verdaagd.

— De zaak van den heer *Mauguin*, en de krachtige handelwijze van den heer *Baze* ter uitvoering van 't besluit der wetg. vergadering, blijven de belangstelling wekken der dagbladen; maar ook het algemeen gaat ijverig de houding na van 't wetgevend ligchaam tegenover de uitvoerende magt, eene houding die zoo zeer doet uitkomen, hoe weinig gemeend de goede verstandhouding is tusschen regering en vertegenwoordiging. — De geruchten nopens ministeriële wijzigingen, ten gevolge der verwikkelingen, welke tusschen de hooge staatsmagten bestaan, worden heden tegengesproken. Zoowel de heer *Rouher* als de heer *Baroche* schijnen de wijste partij te willen kiezen; beiden zullen hunne ligtgeraaktheid bedwingen.

— De *Constitutionnel* meldt, dat de heer *Chéron* [illegible] van den heer *Mauguin*, eene actie tot schadevergoeding zal instellen tegen den directeur van het huis van gijzeling van Clichij, ter zake van de [illegible] van den vertegenwoordiger. De directeur zou natuurlijk verhaal moeten zoeken, tegen de [illegible] [illegible] [illegible] hij [illegible] *Mauguin* beroep aangeteekend tegen het vonnis der regtbank, en moet deze zaak dus spoedig komen voor het hof van appel.

— Heden is de groote tentoonstelling van kunstwerken in het palais national geopend. Schilderstukken en beeldhouwstukken zijn in de zalen vermengd, [illegible] verhoogd, vroeger [illegible] beiden in afzonderlijke zalen ten toon gesteld.

— *Le Pouvoir* deelt het verhaal mede van een nieuw wonderwerk. In de kerk der gemeente Saint [illegible] bloed gevloeid uit de [illegible] van een [illegible] voorkomt in eene schilderij, [illegible] van het kruis voorstellende [illegible] maal, heeft herhaaldelijk heeft dat wonder plaats; de pastoor moet het altaar, waartegen de schilderij geplaatst was, hebben doen opbloken, om het denkbeeld van bedrog af te wenden. Niet alleen de burgemeester, maar ook de onderprefect heeft verslag dienaangaande gedaan. Het laat zich begrijpen, dat de kerk thans een ontzaggelijk druk bezoek verkrijgt.

— In Nov. heeft een duel plaats gehad tusschen de heeren *Ch. Hugo* en *Viennot*, fils, waarbij eerstgenoemde een degensteek heeft bekomen in de knie. De heeren *Viennot*, *de la Pierre*, markies *Grimaldi*, *Alexander Dumas* en *Mery*, de laatste 4 als getuigen, zijn te dier zake voor de regtbank gedaagd. — Den 26. dezer hebben te Montmédy twee onderofficieren geduelleerd, met geslepen floretten; de eene partij is op de plaats dood gebleven, de andere doodelijk gewond.

— Aan den heer *Arago*, is van wege het koninklijk genootschap te Londen, de gouden medaille gezonden, welke door dit genootschap om de drie jaren, volgens het legaat van *Rumfort*, wordt toegekend aan hem, die de belangrijkste onderzoekingen over de theorie van het licht en de warmte heeft gedaan.

— Volgens het jaarboekje voor de genootschappen aan letterkunde, geleerdheid en kunst gewijd, dat onder het toezigt van den minister van onderwijs is uitgegeven, bedraagt het aantal genootschappen in geheel Frankrijk, aan geleerdheid gewijd 39, aan landbouw 33, aan oudheidkunde 25, aan kunsten 42, aan natuurlijke historie 15, aan geschiedenis 8, aan letterkunde 11, aan genees- en artsenijmengkunde 31, aan wetenschappen en letterkunde 47, aan statistiek 5, in het geheel 305.

— De heer *Bourcier*, gewezen Fransche consul te Ecuador, heeft 2 planten van het hoogste belang uit Amerika naar Frankrijk overgebragt. De eene, *Hocah* genaamd, is geel en rood, heeft den vorm van een langen aardappel en den smaak van eene kastanje; de andere heet *Millico*, heeft veel overeenkomst met, doch is smakelijker dan de aardappel. Dit gewas wordt in overvloed in de nabijheid van Quito gevonden en groeit in de magerste gronden. In den *Jardin des plantes* kan men dezelve zien bloeijen.

— 5 pCt. 95,10 à 94,80; gebleven 95; dus gedaald sedert Zaturdag 50 cent. De 3 pCt. 57, dus ook gedaald 50 centimes. Bank 2240 à 2237,50; Sp. 3 pCt. 34⅝ à ¾.

NEDERLAND.

GRONINGEN 30 December.

Donderdag morgen zal van hier naar Leeuwarden vertrekken het detachement dragonders, alhier in garnizoen, met uitzondering van h. h. officieren, en nog dienzelfden avond door een ander detachement uit Leeuwarden vervangen worden.

— Ter aanvulling van ons berigt omtrent het ongeluk dezer dagen, aan de branderij van de heeren *van Calcar* en *Roos* te Hoogezand voorgevallen, diene, dat de toestand der zich bij het ongeluk gebrand hebbende personen allezins gunstig is, en dat bij nader onderzoek moet zijn gebleken, dat de stoomketel niet is gesprongen, maar er slechts een lek in is ontstaan, waardoor zich de stoom en het kokend water hebben ontlast.

UTRECHT 31 December.

Bij besluit van 30. December jl., heeft Z. M. tot burgerlijke leden en derzelver plaatsvervangers in de onderscheiden militieraden van de ligting der nationale militie van 1851, benoemd, de hierna genoemde personen:

Provincie Utrecht: in den militieraad zitting houdende te Utrecht: de heeren [illegible], lid der Staten, en mr. *W. M. J. van Dielen*, wethouder der stad Utrecht;

tot derzelver plaatsvervangers, de heeren [illegible] mr. *H. A. M. van Asch* [illegible], en mr. *P. C. Walland*, [illegible]

— De referendaris [illegible], de heer *Pels*, zal van [illegible] vertrekken, om over een [illegible] en Nederland te onderhandelen.

— [illegible] benoemd tot brievengaarder [illegible] Zutphaas den heer [illegible]

— Naar wij vernemen, zullen eerstdaags 4 brievenbussen ten gerieve van het publiek in deze stad geplaatst worden.

UTRECHT 2 Januarij.

Namen we in onze vorige op de mededeeling, gedaan door de *Lucifer*, dat onze Hoogeschool op nieuw werd bedreigd, we moeten het erkennen, dat wij het gevaar niet zoozeer inzien. Zou het toch mogelijk zijn, dat de regering er aan zoude durven denken, juist de *meest bezochte*, *de meest bloeijende* onzer Hoogescholen met vernietiging te bedreigen? — Ter vergelijking nemen we de volgende opgaven uit de beide dezer dage verschenen Studenten Almanakken over.

Het getal te Utrecht studerenden bedroeg 1 Dec. 1850 in 't geheel 381, als:

	in de Regten	166.
„	„ Theologie	148.
„	„ Letteren	31.
„	„ Geneeskunde	23.
„	„ Wis en natuurkunde	13.

Te Leijden zijn daarentegen aanwezig 348 studenten, als:

	in de Regten	170.
„	„ Theologie	84.
„	„ Letteren	21.
„	„ Geneeskunde	58.
„	„ Wis en natuurkunde.	14.

De Utrechtsche Hoogeschool telt dus 33 studenten meer dan de Leijdsche.

Elders studerende, doch te Utrecht ingeschreven waren 26, te Leijden als zoodanig ingeschreven 31.

— In plaats van den onlangs gepensioneerden loco-secretaris bij het stedelijk bestuur, alhier, den heer *van Dijk*, is, op een traktement van ƒ 1000, aangesteld de heer Mr. *H. G. Römer*.

— Te Amsterdam zijn in 1850 geboren 7908 personen, als 4004 jongens en 3904 meisjes, overleden 6912 personen, gehuwd 2840 paren, terwijl 33 echtscheidingen hebben plaats gehad.

— De *Rotterdamsche Courant* deelt eene lijst der schepen mede, die sedert 1 Jan. tot 31 Dec. 1850 in de Maas en Goeree zijn binnengekomen en uitgezeild. Het eerste getal is 2453 en het laatste 2538. In 1849 was het getal ingekomenen 2417 en dat der uitgezeilden 2539.

Gedurende 1850 zijn van de reede van Maassluis naar zee gezeild 103 koopvaardijschepen en binnengekomen 22, behalve de haring- en visschepen.

INGEZONDEN STUKKEN.

DE GYSBRECHT VAN AEMSTEL

VAN

Joost van Vondel.

Op overspanning volgt veelal afgematheid, op overprikkeling gewoonlijk lusteloosheid, of een dommelend terugzinken in de herinnering van het voorledene.

Wij hebben onlangs gehuiverd bij den felsten strijd die er gevoerd werd op dramatiesch terrein; van haaiwerhood hebben wij de slagen kunnen tellen, daarbij waren ze zóó krachtig en snel aangebragt, de zwaarden zóó scherp geslepen, dat wij bij wapengekletter rilden van angst en sidderden den aanhef der krijgslanzen. Wij waanden de speren gebroken, de schilden ontweldigd, de helmen borsten, en de ridders onder stof en zand den [illegible]

[illegible] ingeslapen [illegible] wij [illegible] den [illegible] opgegeven, dat [illegible] kampioen levend het strijdperk zou worden uitgedragen. En ziet! terwijl we lijkcipressen bijeenwonden, verrijst onze *Joost van Vondel* uit die digte stuifwolk op, en [illegible] in plaats van dood. Met zijnen [illegible] in de hand overtuigt hij ons [illegible], en gebiedt het ons te gelooven, dat [illegible] van afgunstheid en kunteloosheid een vernietigende kritiek en verregeest de schoone resultaten [illegible] van moed en volharding. Met ingenomenheid [illegible] wij en dan ook ieder vleijen aan de voeten van den Meester der kunst, van den Prins onzer dichteren, om het nationale voorliefde aan het Tooneel weêrt af te luisteren, hem in gekunstelde en aangrijpende vormen de schoone daden van een heldenrijk voorleden te hooren bezingen.

Voorzeker zullen alle ingezetenen van Utrecht, Maandag aanst. heenspoeden naar de Schouwburgzalen, om bij *Vondel's*, zangen, weêrgegeven door de bekwaamste tolken van ons Nederland, opgevoerd te worden tot de hoogste verrukking; om zich voor eene wijle te laten ontscheuren aan de koude werkelijkheid van het heden, en zich weg te droomen in het huisselijk, maatschappelijk en kerkelijk leven van vroegere eeuwen. Een iegelijk, die geen vreemdeling is in de geschiedboeken van ons Vaderland, — een iegelijk, die onzen éénigen *Joost van Vondel*, al ware 't slechts bij name, kent, — een iegelijk, die weet wat het zegt, zijne moedertaal te hooren weer geven, met de haar eigene reinheid, gloed en waarheid, hij zal de opvoering van *Gysbrecht van Aemstel*, door het Koninklijk Tooneelgezelschap ons aangekondigd, zeker niet verzuimen bij te wonen.

Wij brengen daarom onze ongehuichelde hulde aan de Directie van den Utrechtschen Schouwburg, die ons zoo spoedig zulk een waren feestavond heeft willen toereeden. — Met warmte begroeten wij wederom onzen talentvollen *Peters* met al de zijnen, die over 't algemeen zoo waardig hunne plaatsen bekleeden; — bestendig zouden wij die niet gaarne door anderen zien bezet. — Intusschen moeten wij het nogthans roemen, dat de Directie zich zoozeer op onpartijdig standpunt weet te plaatsen, dat zij ook den vrienden van 't Amsterdamsch Schouwburg-gezelschap, zoo we vernemen, de gelegenheid wil verschaffen, de Tooneel kunstenaars hunner kunst alhier te zien optreden. Eenzijdigheid toch moet steeds tot dwaling leiden, — eene dwaling, die welligt partijzucht zou kunnen kweeken. — Wij hopen evenwel, dat zij met nauwlettende zorg zal toezien, dat wankunst en wansmaak bestreden, en de hinkende kunstbeoefenaar zooveel mogelijk van Utrechts Schouwtooneel geweerd worde. *Philo Petri.*

RUSLAND EN DE NEDERLANDEN.

(*Vervolg van het vorige.*)

„De Keizer had verders Nederlanders in bijzonderen dienst, om voor de vaart op de Newa en Oostzee, na peilingen op de vaarwaters zelve, kaarten te maken, met name *Adriaan Schoonebeek* en *A. Maas*. Met lof vindt men in dit opzigt gewag gemaakt van de pogingen van *Ortelius*, *Gerardus Mercator*, en zijne kleinzonen, *Jodocus Hondius*, *Isaac Massa*, *Adrianus Zehe*, *Aurelius*, *Hessel Gerards* en *G. van Keulen*. Zoudes de ondernemers der kostbare uitgaven van de Atlassen, als *van der Aa*, *F. de With*, *N. Visscher*, *Henricus Hondius*, *de Blaauwen* en anderen, geen deel in dezen lof toekomen? — „Eene kaart van het land tusschen den Don en de Dnieper, door *Jan Thesingh* ingevolge privilegie bezorgd, bekleedt eene aanzienlijke plaats onder zijne stukken, en wordt nog als van groot belang beschouwd. Dezelve was door den Generaal-majoor *van Mengden* en *Jacob Daniel Bruce*, kapitein bij de artillerie in de belegering van Azof, later Veldmaarschalk en Graaf, vervaardigd na vele opmetingen en berekeningen." — De kabinetten voor natuur en kunst vermeerderde, voor den Monarch, met den dag, vooral door aanvoer van allerlei zaken uit Holland: de reeds aangekochte verzamelingen van *Ruijsch* en *Seba* rezen eindelijk ongemeen in waarde door de bijvoeging der uitmuntende verzameling van natuurkundige gereedschappen door den beroemden van Musschenbroek vervaardigd.

„Door vele [illegible] opmerkt [illegible] schrijvingen [illegible] geroemd, dat de Schepels gezonden zijn door den beroemden medailleur *Martinus Smeltzing*, te Amsterdam, terwijl de vinding der zinnebeelden voornamelijk is toe te schrijven aan de verdiensten en bekwaamheid van den Baron *van Huissen*."

„Groot nut had de Czaar van zijne reizen getrokken, ten opzigte van het erkennen de toestaan van eene algemeene godsdienstige vrijheid. In Amsterdam had hij gezien, dat die koopstad voor alle volken tot handel openstond, en dat een ieder het Opperwezen mogt vereeren naar zijn eigen hart; en hij huldigde het eerst van alle Vorsten in Europa dit heilig grondbeginsel naar der daad. Bij gaf reeds in 1702 bij ukase vrijheid, om door het geheele rijk kerken te bouwen voor de gezindheid buiten de Grieksche kerk, gelijk te Moscow en Archangel reeds plaats vond. Na het bouwen van Petersburg gaf hij ook nog vrijheid aan alle Christen-gemeenten, om elk voor zich eenen kerkenraad te kiezen en de huwelijks-zaken te regelen, zonder aan eenig geregt of synode onderworpen te zijn. Den voorstanders van het bijgeloof en aan de verjaarde nadeelen van hetzelve bood hij tegenstand, door beperkende bepalingen, ten aanzien van beelden of kapellen langs de wegen, en het aannemen van nieuwelingen in de kloosters."

„Op ontdekkingen aan de Oostelijke deelen van Rusland, hadden de Nederlanders sedert jaren reeds de aandacht van *Peter* gevestigd, die zijne pogingen, daartoe aangewend, niet ten vollen gedurende zijn leven mogt gelukken. — Het groote vraagstuk; „hangen *Azië* en *Amerika* aan een, of zijn ze door „eene zee-engte van elkander gescheiden?" was en bleef onopgelost. Het oordeel van *Witsen*, die zich hieraan bijzonder liet gelegen liggen, was en bleef, dat de nasporingen beter konden geschieden van de zijde van Japan, dan uit Europa door de IJszee; en bleef alzoo aandringen op het hervatten der pogingen, eenmaal door de schepen Kastrikum en Breskens ondernomen. In zijne briefwisseling met den Czaar, had hij waarschijnlijk aangedrongen, dat deze door het bevorderen van de scheepvaart aan de Oostelijke zijde zijner rijken, die zaak tot eene uitkomst zoude brengen. — Door de ziekte en het overlijden van burgemeester *Witsen*, tijdens het tweede verblijf van *Peter* te Amsterdam, ontbreken er stellige blijken van gesprekken en handelingen door denzelven met den Czaar over dit gewigtig punt, doch zeker is het, blijkens een voorstel van de Oost-Indische Maatschappij, dat er over het ondernemen van eene ontdekkings-reis te Amsterdam is gedacht en gehandeld." — Eerst in 1690 kreeg men kennis aan Kamschatka, waarvan de in bezitneming in 1696 volgde. Tot verdere ontdekkingen nam de lust toe in 1702 maar wezenlijke pogingen, om de oostelijke zee te bevaren en dan noordwaarts door te dringen, werden eerst in 1710 ondernomen. — Onder de matrozen, die met scheepstimmerlieden door *Gagarin* gezonden werden naar Ochotsek, en aldaar eene soort van lodjes vervaardigden, was een Hollander, *Hendrik Busch* genaamd en van Hoorn geboortig, die in deze zee zeer gewigtige diensten moet gedaan hebben. Van beroep was hij een scheepstimmerman, en had later als ruiter onder de Zweden gediend; krijgsgevangen gemaakt bij Wijborg, was hij naar deze woeste streken vervoerd. Hoezeer de kunst van schrijven en lezen niet verstaande, moet hij echter veel kennis van zaken hebben gehad, en sloeg alles met aandacht gade. Op de kusten van Kamschatka of bij gelegene eilanden vonden zij eenen dooden walvisch, waarin een harpoen stak van Europeschen arbeid met gewone letters, waaruit met reden het gevolg werd getrokken van de gemeenschap dezer zee met de Noordelijke of IJszee. In 1619 werden door *Peter* twee kundige personen (Geodesisten) gezonden naar Kamschatka. Deze bedienden zich van de bekwaamheid van *Hendrik Busch*, en voeren met hem naar de Kurilische eilanden. Het niet opvolgen van zijn raad om noordwaarts te stevenen, maakte deze togt ongelukkig; doch *Jewrinoew*, één der Geodesisten, na eene kaart gemaakt te hebben van de bezochte streken, begaf zich naar den Keizer, en gaf aan denzelven bij den togt naar Perzië, te Casan, de vereischte opening van alles.

(*Het vervolg hierna.*)

ADVERTENTIËN.

(3373) *** De Schuldeischers in het Faillissement van DIRK JAN WESTHUIZEN, Winkelier te Utrecht, worden opgeroepen tegen Dingsdag den Veertienden Januarij 1851, des morgens te tien ure, aan het lokaal der Arrondissements-Regtbank te Utrecht, tot verdere verificatie der schuldvorderingen, en om raad te plegen en te beslissen over het aangeboden accoord.

J. VAN TOORENENBERGEN,
Curator.

(3374) *** De ondergeteekende Curator in de onbeheerde nalatenschap van J. J. C. VAN DER HOEVEN, in leven gepensionneerd Officier van Gezondheid der tweede klasse bij het Oost-Indische leger, laatstelijk gewoond hebbende en overleden te Utrecht, verzoekt degenen, welke iets verschuldigd zijn aan of eenig regt hebben op genoemde nalatenschap, daarvan aangifte te doen ten zijne huize *Kromme Nieuwe Gracht*, wijk G. No. 347.

Mr. E. A. SANDBRINK.

Utrechtsche Schouwburg.

(3375) *** Met toestemming van het Edel Achtbaar Bestuur dezer Stad, zullen de Koninklijke Zuid-Hollandsche Tooneelisten, onder directie van den Heer

A. PETERS,

op herhaald vereerend aanzoek, aanstaanden

MAANDAG den 6. Januarij

alhier ten tooneele voeren:

GYSBRECHT VAN AEMSTEL,

Treurspel in vijf bedrijven, door J. VAN VONDEL.

Versierd met nieuwe Costumes.

Gevolgd door:

DE BRUILOFT VAN KLORIS EN ROOSJE,

Blijspel in één Bedrijf, versierd met *Zang en Dans.*

Dadelijk na den GYSBRECHT zal door den Heer A. PETERS een NIEUWJAARSGEDICHT worden voorgedragen. *Aanvang ten half zeven ure.*

Prijzen der Plaatsen: Boven-Loge f 2,30. Beneden-Loge f 1,75. 1e Amphithéatre f 1,40. Parterre f 1,25. 2e Amphithéatre f 0,75. Gaanderij f 0,50. Onderofficieren en Militairen half geld.

De plaatsen zijn te bespreken Donderdag, Vrijdag, Zaturdag en Maandag, van 's morgens 10 tot 's namiddags 3 ure, ten huize van den Heer C. STUMM, op 't Vreeburg, 2e huis van de Viesteeg, wijk C, No. 728.

Vrij-billetten, vóór 1°. Jan. dezes jaars afgegeven, zijn niet gangbaar.

PUBLIEKE VERPACHTING

(3376) *** Op Dingsdag den 14. Januarij 1851, des avonds te 7 ure, in het Regthuis te Vreeland bij J. FLOOR, ten overstaan van den Notaris C. M. VAN EELDE aldaar, VAN DEN TOL op den Overgang en de Doorvaart van de VECHT-BRUG te *Vreeland*, met inwoning in het Brughuis, voor den tijd van drie jaren, ingaande 1. Mei 1851.

De voorwaarden zullen vier dagen te voren, ter lezing liggen in het Regthuis der Gemeente, en nadere inlichtingen bij voornoemden Notaris, en den Heer Burgemeester J. VAN DEN ANDEL, te bekomen zijn.

HOUTVERKOOPING IN HET BUSCH BIJ DUURSTEDE, TE WIJK BIJ DUURSTEDE.

(3377) *** Op Woensdag den 8. Januarij 1851, des voormiddags ten 10 ure, van ruim 450 zware Schietwilgen, Populieren en Iepen *BOOMEN*, van 25 à 50 duim over Kruis, geschikt voor Klompenmakers en Werkhout.

(3378) *** Men zal op Zaturdag den 11. Januarij 1851, des namiddags ten 5 ure precies, aan het Lokaal der openbare Verkoopingen te Utrecht, achter St. Pieter, veilen en verkoopen:

1. Een HUIS, ERF en GROND, staande en gelegen te Utrecht, buiten de Catharijne Barrière aan de Noordzijde van de Leidsche Vaart, wijk L. no. 24, bestaande in twee Benedenkamers, Keuken, Kelder, Plaats en Bleekveld, voorts in twee Bovenkamers, benevens Zolder.

2. Eene HUIZING, ERF en GROND, staande en gelegen buiten gemelde Barrière, naast het voorgaande perceel, wijk L. no. 25, bestaande in drie Benedenkamers en twee Bovenvertrekken, benevens Zolder en Kelder.

Welke perceelen eerst ieder afzonderlijk en daarna in massa zullen geveild worden.

Breeder bij billetten omschreven en nader onderrigt te bekomen ten Kantore van den Notaris DE GRAAF, te Utrecht.

UIT DE HAND TE KOOP,

(3379) *** Een HIT, mijnde zeer mak, met KARRETJE en toebehooren. Te bevragen aan het Bureau dezer Courant.

(3380) *** Door bijzondere omstandigheden wordt te Utrecht ter overneming aangeboden eene winstgevende FABRIEK, die nog voor meerdere uitbreiding vatbaar is, en waartoe een klein kapitaal vereischt wordt. Brieven franco onder de Lett. N. I. Bureau dezer Courant.

WORDT TE HUUR GEVRAAGD,

(3381) *** tegen pr. Mei aanstaande, in het midden der stad, op een goeden stand, een BURGERHUIS van minstens zes ruime Kamers en benoodigde gemakken voorzien. — Reflecteerende adresseren zich bij besloten brieven, met opgaaf van stand, localiteit en huurprijs, onder de letters V. B., bij den Boekhandelaar C. VAN DIJK, Langeviesteeg.

(3382) *** Tegen Februarij wordt gevraagd een HUISKNECHT of een NOODHULP die als zoodanig vroeger reeds gediend heeft, van de Gereformeerde Godsdienst, en voorzien van goede getuigschriften; adres bij den Boekhandelaar J. G. BROESE.

(3383) *** In een klein gezin wordt tegen 1. Februarij een Burgermeisje als TWEEDE MEID verlangd, van de Hervormde Godsdienst, van een zedig gedrag en kunnende naaijen en stoppen. Adres onder Letter O aan het Bureau dezer Courant.

(3384) *** Bij G. VAN DER POST Jr. komt heden van de pers:

JULIA KAVANAGH.
DE VROUWEN IN FRANKRIJK;

en haar invloed op Maatschappij, Wetenschappen en Staatkunde, gedurende de 18e Eeuw. Uit het Engelsch door G. FRANCKEN. 2 Dln. met 8 keurige Staalgravures, gebonden in rood Engelsch-linnen banden, à f 6.80.

(3385) *** Bij L. E. BOSCH EN ZOON is van de pers gekomen:

I. DE UTRECHTSCHE VOLKS-ALMANAK voor 1851.

Versierd met het Portret van den Generaal-Majoor CHARLES Baron NEPVEU en 2 Plaatjes.

In Karton f 0.20.

Inhoud: Jaartellingen. — Gedenkdagen. Tijdkringen. — Veranderlijke Feestdagen enz. Verduisteringen. Op- en ondergang der zon. Kalender. Verjaardagen van het Koninklijke Huis. Spoorweg. Zomer- en Winterdienst. Postwagendienst. Stoombootdienst. Veerdienst, schepen en schuiten. Postkantoor. Boden. Instellingen, Genootschappen; enz. De Hoogeschool. Provinciaal Utrechtsch Genootschap. Natuurkundig Gezelschap. Genootschap voor Landbouw en Kruidkunde. Gymnasium. Provinciale Commissie van Onderwijs. Plaatselijke School-Commissie. Provinciale Commissie van Geneeskundig Onderzoek en Toevoorzigt. Staten-Generaal. Gedeputeerde Staten. Provinciale Staten. Financiën. Belastingen. Indirecte Belastingen. 's Rijks Munt. Regering der stad Utrecht. Regterlijke Magt. Advokaten bij het Provinciaal Geregtshof. 's Rijks Veeartsenijschool. Bevolking der stad Utrecht. Staat van den Ouderdom der Overledenen te Utrecht. Bevolking der provincie Utrecht. De provincie Utrecht verdeeld in Hoofd-Kiesdistricten en Onder-Kiesdistricten. Statistiek overzigt. Afstand van de gemeenten der provincie van de stad Utrecht.

MENGELWERK, enz.

2. DE MINIATUUR ALMANAK voor 1851.

15e JAARGANG, Prijs f 1,75.

De Uitgevers hebben, door vele Nederl. Dichters welwillend daartoe ondersteund, alle moeite in het werk gesteld om dezen Almanak zoo fraai mogelijk in het licht te geven. Zij wenschen, dat het kunstminnend publiek ook thans hunne pogingen gunstig zal willen ondersteunen, door met hen mede te werken aan een zoo regt nationaal en weldadig doel.

Het bundeltje is versierd met fraaije Staalgravures, eene lieve Compositie van den heer CRAEYVANGER, enz. Het is gebonden in keurige gedrukten linnen Band, verguld op snede afgeleverd.

Nijmegen den 31. Dec. Alhier was de middelprijs ter markt van gisteren: van de 30 verkochte mudden Tarwe, per Ned. mud f 7,80; van de 454 verkochte mudden Rogge f 5,80. Van de Gerst was de hoogste prijs f 4,00 en de laagste f 3,50; van de Boekweit de hoogste f 5,60 en de laagste f 3,30; van den Haver de hoogste prijs f 3,00 en de laagste f 2,00. De prijs van de Boter was per Ned. pond f 0,55 à f 0,64.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnenburg.*)

Dec. Jan.	Uren.	Windrigting.	kr.	Barom. bij 0°	Ther. F.	Afwijk. d. temp.	Vochtigheid.	Gev. regen.	*Aanmerkingen.*
				mm				mm	
31	8	wzw.	3	757,32	46,4		0,93	0,5	Zwaar, bewolkt.
	2	wzw.	3	57,65	49,8	+ 14.7	91	0	id.
	10	zw.	3	58,28	49,7		96	0,8	Betrokken.
1	8	zw.	4	59,15	49,8		85	0,3	Zwaar, bewolkt.
	2	zw.	5	59,39	51,6	+ 16.9	81	0	id.
	10	zw.	4	59,82	50,0		87	0	Betrokken.

Wij geven in het vervolg in de 7e kolom onder het opschrift: *„Afwijking der temperatuur"* op, hoeveel graden de gemiddelde stand van den thermometer op dien dag boven of onder den stand is geweest, welke uit 85 jarige waarnemingen voor dien dag is berekend. Vindt men bijv. in de 7e kolom bij den eersten Januarij staan + 16,9 dan duidt dit aan, dat de gemiddelde stand des thermometers 16,9 graden (volgens de schaal van Fahrenheit) *hooger* is geweest, dan men, volgens eene 85jarige ondervinding, op dien dag verwachten kon. Stond er bij een andere datum bijv. — 10,5 dan zou dit beteekenen dat het 10,5 graden *kouder* was geweest op dien dag, dan het gemiddeld op denzelven geweest is, volgens eene berekening die over 85 jaren loopt. Met andere woorden: men vindt in deze kolom, naast elke datum, hoeveel graden het warmer + of kouder — geweest is, dan men zulks op dien datum, naar het jaargetijde, kon verwachten.

K.

PRIJZEN DER EFFECTEN.

AMSTERDAM 1 Jan. 1851.

OMSCHRIJVING.		volgens de Societ. tot nut des Obligatie-Handels. van	tot	gebl.
NEDERLAND.				
Werkel. Schuld. . . 2½	pCt.	57 3/8	57 1/2	57 3/8
dito dito 3	"	[illegible]	67 11/16	[illegible]
dito dito 4	"	88 1/8		
Amortisatie Syndicaat 3½	"	88 3/4		
Handel-Maats. 15 Jan. 4	"	109 3/4		
Oost-Ind. Leening. 4	"	87 1/2		
FRANKRIJK.				
Certificaten 3	"	54 5/16		
RUSLAND.				
bij *Hope en Comp.* . 5	pCt.	105		
dito 1828 en 1829. . 5	"	104 1/4		
dito Cert. 1831 & 1833 5	"	95		
Certificaten bij *Stieglitz* 4	"	86 5/8		
Certific. van Assign. . 6	"	66		
POLEN.				
Obligatien 4	"	75 1/8		
SPANJE.				
Oblig. *Ardoin.* 1ste 85, 5	pCt.	12 1/4	12 7/8	[illegible]
4 à 510. 5	"	12 1/2	12 9/16	12 1/2
Obligatien 3	"	39 1/4		
Binnenl. Schuld. . . . 3	"	33 7/8	34	
Ardoin Coup.		[illegible]	[illegible]	
OOSTENRIJK.				
Oblig. Metaliek 5	"	71 7/8	71 7/8	
dito dito. N. 5	"	76 1/16	76 9/16	[illegible]
dito 2½	"	37 11/16	37 3/4	37 3/4
BELGIË.				
Certific. bij Rothschild 2½	"	57 1/16	[illegible]	57 1/4
PORTUGAL.				
te Londen 4	"	35 5/8	35 11/16	35 5/8
dito		[illegible]	[illegible]	[illegible]
AMERIKA.				
Peru Geldl. 1822 thans 4½	pCt.	78		
Grenada Oblig. . . . 1½	"	18 3/8		
Mexico Obl. 1837 £ 100. 5		34 5/16	34 13/16	34 3/4

Russ. 4½ pCt. 94½. Ween, Aand. fl. 259, 260, 262.
Venez. uitg. 11 5/16, 11 [illegible].

Utrecht, bij L. E. BOSCH en Comp.